

Rozhodnutia najv. spr. súdu.

Trestní řízení správní. — Výrok, obsažený v rozhodnutí vydaném na základě líčení, může být odchylný od obsahu trestního příkazu. — Podle § 205 policejního trestního řádu č. 65.000/1909 nesmí ovšem na základě apelace, podané ve prospěch obviněného, apelační úřad vyměřený trest zvýšiti, avšak předpis ten platí pouze pro apelace, nevztahuje se však na odpor proti trestnímu příkazu. Podá-li strana proti trestnímu příkazu odpor, pak nastane řádné pokračování. Podle § 67 uh. pol. trest. řádu třeba líčení pak konati tak, jakoby trestní příkaz ani nebyl vydán. Výrok, obsažený v rozhodnutí vydaném na základě líčení, může být odchylný od obsahu trestního příkazu. To znamená, že, vzneseli-li strana odpor proti trestnímu příkazu, činí to na vlastní nebezpečí a nemůže dovolávati se žádného práva z dřívějšího trestního příkazu, takže v pravidelném řízení může sice dosáhnouti pro sebe výsledku příznivějšího, ale může také na základě svého odporu podle výsledku provedeného řízení postavena býti na tom hůře, než byla vydáním trestního příkazu. (Nález z 2. IX. 1936, č. 14.467/36).

Obecní samospráva. — O odvolání proti výměře obecních přírážek k dani pozemkové, vybíraných obcemi, rozhoduje po účinnosti zákona č. 125/1927 s konečnou platností okresní úřad. — Podle § 5 odst. 4. zák. č. 77/1927 rozhoduje o odvolání proti vyměření přírážek k dani pozemkové pokud jsou vybírány obcemi, s konečnou »platností« bezprostřední úřad dohlédací. Tímto úřadem byl na Slovensku ve smyslu § 48. zák. č. 329/1921 Sb. původně municipální výbor. Počínajíc 1. lednem 1923 (§ 1 vládn. nař. č. 310/1932 Sb.) přešla dohlédací práva nad velkými a malými obcemi na Slovensku, jež náležela do té doby municipálním výborům, důsledkem § 1 ve spojení s § 13 zák. č. 241/1927 Sb. na okresní výbory zřízené podle zák. č. 126/1920 Sb. a s těchto pak podle § 99 org. zák. č. 125/1927 Sb. na okresní výbory zřízené podle tohoto zákona. Podle ustanovení posléze citovaného výkonem dohlédací moci nevyrozumívá se však rozhodování pořadem stolic, které podle § 4 org. zák. přešlo — pokud není výslovně stanoveno jinak — na okresní úřady. Poněvadž rozhodování o odvolání z výměru obce o obecních přírážkách k dani pozemkové, pokud jsou vybírány obcí, nebylo výslovně přikázáno okresnímu výboru, přísluší podle § 4 org. zák. okresnímu úřadu. V souhlasu s tím také vládní nařízení č. 157/1927, provádějící § 5 cit. zák. č. 77/1927, v odst. 7. uvádí, že o odvolání proti výměře obecních přírážek k dani pozemkové, vybíraných obcemi, po účinnosti zákona č. 125/1927 Sb. rozhoduje s konečnou platností okresní úřad. (Nález z 3. IX. 1936, č. 14.094/36.)

Obecní samospráva. — Rozhodnutí zemského úřadu v Bratislavě, vydané na základě odvolání, podaného městským notářem v Bratislavě podle § 12 zákona č. 243/1922 ve věci služebního poměru obecního zaměstnance v soukromoprávním poměru, nalézá právo jediné naproti obci, nezasahuje však vůbec do práv zaměstnance. — Rozhodnutí takové není způsobilé, aby jakkoli měnilo nebo rušilo soukromoprávní závazky obce vůči zaměstnanci, který je může uplatňovati cestou práva soukromého. (Nález z 3. IX. 1936, č. 14.465/36.)

Potravinářství. — Strana nemá právního nároku na to, aby úřad podle § 29 nařízení č. 38286/1896 (Rendeletek Tára č. 157/1896) předložil před svým rozhodnutím posudek státních výzkumných stanic k přezkoumání vrchnímu revisnímu sboru. Podle § 28 nař. ministra orby čís. 38286/1896 (R. T. č. 157/1896) k provedení zák. čl. XLVI/1895 možno v trestním řízení prováděném na základě tohoto nařízení, případně zákona, je-li potřeba lučební, semenářskou anebo drobnohlednou cestou přezkoumati polnohospodářské plodiny, výroby anebo potřeby anebo falšovací látky, žádati odborné dobrozdání jen od výzkumných stanic k tomu určených ministerstvem zemědělství, případně od vrchního revisního sboru (1. odst.). Odborné posudky výzkumných stanic (mimo výjimeč-

né případy označené v § 29. cit. nař.), jsou s odborného stanoviska konečné a ani proti nim ani proti případně vyžádanému posudku revisního sboru není možno se odvolati (2. odst.). V § 29. se pak ustanovuje, že, jestliže úřady, příslušné k stíhání přestupků podle tohoto zákona, nepokládají posudek nebo odborné dobrozdání výzkumných stanic o přezkoumaném vzorku... za dosti jasný anebo za tak určitý, že na jeho základě — ani když se vezme zřetel na vnější okolnosti — není možno správně posouditi spáchaný čin, a jestliže proto takový odborný posudek nepovažují za přijatelný, případně dostatečný, aby na jeho základě byl vynesena rozsudek, v tomto výjimečném případě má právo úřad I. stolice jakož i úřad odvolací předložiti za tím účelem takový posudek výzkumné stanice vrchnímu revisnímu sboru; v tomto případě takový posudek s příslušnými spisy má býti poslán ministerstvu zemědělství, které jej vydá vrchnímu revisnímu sboru k přezkoumání. Z těchto ustanovení je zřejmo, že rozsudek má býti zpravidla vydan na základě posudku výzkumné stanice a že jen výjimečně má úřad právo předložiti tento posudek k přezkoumání vrchnímu revisnímu sboru, když jej nepokládá za dosti jasný nebo určitý, za přijatelný nebo dostatečný k tomu, aby jej položil za základ svého rozhodnutí. Je tedy ponecháno v uvedených mezích úvaze úřadu, aby odborný posudek výzkumných stanic dal přezkoumati vrchnímu revisnímu sboru, není však povinen tak učiniti již z toho důvodu, že strana posudek výzkumné stanice vzala v odpor. (Nález z 8. IX. 1936, č. 14.297/36.)

Úrazové pojištění. — Ručební povinnost za úrazové příspěvky podle § 21 nař. č. 4790/1917 je subsidiárního rázu, poněvadž předpokládá existenci primárního závazku podnikatele, za kterého se ručí; ručební povinnost trvá, pokud existuje závazek podnikatelův, takže pro stanovení rozsahu ručení je směrodatný rozsah povinností původního podnikatele. — Důvody uvedeny jsou v nálezu Boh. A. 11.382/34. Ze shora uvedené zásady také plyne, že ručitel může se dovolávat promlčení jen tam, kde závazek původního podnikatele je již promlčen. — Okolnost, že podle § 46 zák. čl. XIX/1907 se úrazové (a nemocenské) příspěvky vymáhají jako veřejné daně administrativní exekucí, nemůže mít vliv na existenci a trvání materiálních práv a tedy i jejich promlčení, zvláště když zák. čl. XIX/1907 obsahuje v § 46, odst. 3. speciální předpisy o promlčení. (Nález z 11. IX. 1936, č. 14.596/36.)

Válečné škody. — Lhůta k podání přihlášek na náhradu za válečné úkony a způsobené škody podle zákona o válečných úkonech (zák. čl. LXVIII/1912) končila v 6 měsících po 28. únoru 1921. — Podle § 33 odst. 1. uherského zák. čl. LXVIII/1912, nebyla-li náhrada za válečné úkony nebo náhrada za způsobené škody podle § 32 zapravena, jest ten, kdo úkony plnil, oprávněn ohlásiti své nároky u příslušného obecního úřadu písemně nebo ústně ode dne, kterým byl podle § 2 vyhlášen zánik závazku k válečným úkonům. Předpísem § 1 vl. nař. č. 66/1921 Sb. bylo vysloveno, že závazek k válečným úkonům podle uherského zákona čl. LXVIII/1912 končí dnem 28. února 1921. Podle toho končila lhůta k podání přihlášek náhrad za válečné úkony a způsobené škody podle zákona o válečných úkonech v 6 měsících po 28. únoru 1921. (Nález z 11. IX. 1936, č. 14.581/36.)

Lesní právo. — Pro zjištění, že jde o trestný čin podle § 113 zák. čl. XXXI/1879 je rozhodná okolnost, zda lesní cesty bylo používáno na základě vlastního práva obviněného. — Při tom nezáleží na tom, zda toto právo je rázu soukromoprávního. (Nález z 15. IX. 1936, č. 14.627/36.)

Úrazové pojištění. — Pro ručební povinnost za úrazové příspěvky podle § 21 nař. č. 4790/1917 se nevyžaduje, aby provozování podniku nástupcem bylo pokračováním v provozu předchůdce v tom směru, že nástupce vstoupil ve všech relacích na místo svého předchůdce, neboť citovaný předpis abstrahuje od vztahů mezi nástupcem a předchůdcem

a stanoví jako předpoklad pro ručební povinnost jediné totožnost, a to objektivní totožnost podniku jako takového. — Důvody uvedeny jsou v nálezu Boh. A. 7565/28. (Nález ze 16. IX. 1936, č. 12.247/36.)

Z právníckého světa.

Cesare Lombroso.

Letošek je v jistém smyslu dvojnásobným jubilejním rokem tohoto velkého italského kriminologa: jednak se před sto lety narodil (dle obvyklých údajů 10. I. 1836 — dle údajů jeho dcery Giny — již 6. XI. 1835; zemřel 1909), jednak právě před 60-ti lety, v roce 1876, vydal poprvé své základní, tehda na výsost průbojné dílo o člověku zločinném.

Původně lékař, později profesor psychiatrie na italských universitách, věnoval přes 40 let svého bohatého a plodného života vědeckému boji proti všemožným společenským škůdcům: začal s velmi tehdy rozšířenou a zhubnou lidovou chorobou pellagrou; na to psal ostře proti alkoholismu; bojoval proti anarchismu a pučismu; analysoval a káral sebevražednost a prostituci; a konečně všechny síly svého ducha soustředil na zločinnost. Příčiny společensky negativních jevů poznat a poznáním jevy ty potírat — to bylo základním kredem jeho prací a celého jeho života.

Jeho kriminologické dílo jest převeliké: přes 150 publikací, jednak drobnějších prací (četné analysy proslulých případů zločinů, studie o vztahu choroby ke zločinu, práce kriminografické a statistické, kapitoly ze soudního lékařství, atd.), jednak obsáhlá díla, z nichž některá se dočkala až 6-ti vydání a překladů do všech vzdělaných jazyků. Zvláště vzpomněme vrcholných prací: O člověku zločinném (Uomo delinquente, studiato in rapporto all'antropologia alla medicina legale e alle disciplina carcerarie) a O ženě zločinné (La donna delinquente, la prostituta e la donna normale: I. vyd. 1893).

Jádro jeho učení spočívá v názoru, že zločinec jest zcela zvláštním případem lidského rodu; od normálního občana se ostře odlišuje a sice biologicky, (L. sám užíval názvu: antropologicky) t. j. jak anatomicky, tak morfologicky, fyziologicky i psychologicky. Tato úchylnost od normálu jest vrozenou: zločinec jako takový se již narodil. Příčinou těchto jevů shledával L. nejprve v atavismu, t. j. jakémsi ustrnutí zločinného člověka na vývojovém stadiu primitivů a divochů; později doplňoval svoji teorii učením o mravním šílenství (moral insanity); a konečně, v závěrečné periodě své tvorby, se domníval, že tu jde o jakýsi druh zakuklené epilepsie.

Již prvé vydání jeho základního díla o člověku zločinném vzbudilo velký rozruch v tehdejšímu kulturním světě, zvláště ovšem v kruzích konservativních: mezi moralisty i právníky; byly to tak nové, tak kacířské myšlenky, že pro ně nebylo opory v dosavadním způsobu právníckého myšlení. Slavný tehda klasik trestního práva italského Carrara na př. prohlášoval, že tu jde o duchovní revoluci v trestním právu. Naproti tomu však kruhy těch, kdož byli blíže přírodovědnému nazírání, počaly se o věc interesovat: zvláště to byli lékaři. Údaje a měření Lombrosova se počala ověřovati a přezkoumávati, rostly řady pracovníků, přívrženců i odpůrců. Rozruch způsobený smělým zásahem novotářského ducha byl pramenem nové, velmi plodné epochy v kriminálních vědách. Duchovní tábory přívrženců i odpůrců se srážely, vzdalovaly a přibližovaly. Mnohé tvrzené názory byly opouštěny, nové přijímány. Rostl objektivně zkoumaný materiál, zdokonalily se metody; krátce: zrodila se kriminologie, objektivní věda o zločinu a zločinci, o příčinách zločinnosti.

Hledíme-li s dnešního stavu kriminologického badání na Lombrosovo učení, nemůžeme neviděti hlubokých nedostatků. Především sama jeho metoda byla zhola nedostačující: číslice, na jejichž podkladě činil své dalekosáhlé závěry, byly nízké, nemohly poskytnouti pevnějšího podkladu pro počet pravděpodobnosti (tak na př. proslulé tvrzení o fyzické, a z ní plynoucí mravní necitlivosti — bylo dedukováno z měření pou-